

ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

*Навчально-науковий інститут
менеджменту та психології*

*Кафедра психології та особистісного
розвитку*

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Психологічна допомога особистості: екофасилітативний підхід

Загальна інформація	Пояснення
Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітня програма	Психологія
Спеціальність	Психологія
Рік навчання, семестр	1-й рік, 1-й семестр
Статус дисципліни	обов'язковий компонент
Кількість кредитів	4 (120 годин)
Форма навчання	денна, заочна
Форма підсумкового контролю*	іспит
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА ДИСЦИПЛІНИ

Сухенко Яна Валеріївна, к. психол. н., доцент

e-mail: suhenko333@uem.edu.ua

телефон: (095) 460-96-95

Консультації: відповідно до графіку консультацій, що розміщений на сайті та на дошці оголошень кафедри.

Інформація здобувачам вищої освіти щодо проходження курсу (оголошення, завдання для підготовки, додаткові консультації тощо) надсилається на електронну пошту академічної групи.

Додаткові канали комунікації

Загальна інформація щодо організації
навчального процесу:

Контакти кафедри:

Сторінка у Facebook

E-mail: kpor.umo@uem.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація

Навчальна дисципліна *«Психологічна допомога особистості: екофасилітативний підхід»* є одним з ключових компонентів освітньої складової підготовки здобувачів вищої освіти магістерського рівня. Вона забезпечує ознайомлення здобувачів освіти з теоретичними основами особистісного розвитку та змінювань, практикою надання психологічної допомоги особистості в складних, кризових умовах, практикою психолого-педагогічного супроводу навчального процесу в умовах деформалізації освіти в Україні, проєктування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачем освіти тощо.

В результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти набувають професійної компетентності та обізнаності щодо базових принципів, закономірностей, методів та прийомів надання психологічної допомоги особистості та психолого-педагогічного супроводу здобувача освіти на засадах гуманістичної психології, зокрема, екофасилітативного підходу та української доказової неклінічної модальності «екопсихологічна фасилітація», що розроблені П.В. Лушиним, успішно апробовані та реалізуються в Україні понад 20 років, у т.ч. в роботі з постраждалими під час війни в Україні.

Метою навчальної дисципліни *«Психологічна допомога особистості: екофасилітативний підхід»* є формування у здобувачів освіти уявлень про сутність та особливості психологічної допомоги особистості в сучасних умовах; ознайомлення з українською психологічною модальністю «екопсихологічна фасилітація» (П.В. Лушин); розвиток мотивації до поглибленого вивчення та опанування даного методу; набуття навичок проєктування та реалізації індивідуальної освітньо-професійної траєкторії майбутнім психологом та/або практикуючим психологом, у т.ч. формування загальних і спеціальних компетентностей, що співвідносяться з відповідними програмним результатами навчання.

Компетентності та результати навчання

Компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК11. Здатність проєктувати індивідуальну освітньо-професійну траєкторію, формувати індивідуальний стиль професійної діяльності, реалізовувати стратегії професійного та особистісного самовдосконалення, навчання та саморозвитку на засадах

андрагогічного підходу, критично осмислювати вітчизняний та світовий досвід освіти дорослих.

Програмні результати навчання

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР12. Реалізовувати максимальний рольовий діапазон у професійних командах; встановлювати творчі і психологічні контакти зі співробітниками, допомагаючи організаціям різного спрямування; ефективно спілкуватись у процесі організації та надання психологічної допомоги; застосовувати на практиці новітні досягнення у галузі надання психосоціальної допомоги різним категоріям населення.

ПР13. Ефективно діяти в умовах кризових і непередбачуваних ситуації, вирішувати складні фахові завдання (практичні та дослідницькі) з опорою на доступні ресурси у галузі психології; вживати ефективних заходів щодо збереження власного психічного здоров'я (та здоров'я клієнтів), володіти навичками саморегуляції та прийомами профілактики професійного згорання, застосовувати для цього методи інтер- та супервізії.

Соціальні, м'які навички – здатність вирішувати проблеми, емпатійне слухання, позитивне ставлення до інших і світу, конгруентність, відповідальність, комунікативні навички, саморегуляція, самоконтроль в критичних ситуаціях.

Норми академічної етики: дотримання норм академічної доброчесності, відповідальність, пунктуальність, акуратність, наполегливість.

Структура курсу

Тема, форма навчання, денна, год. / заочна, год.	Результати вивчення теми	Завдання до теми
1	2	3
Змістовий модуль 1. Екологічна фасилітація як українська неклінічна модальність психологічної допомоги		
Тема 1. Психологічна допомога особистості в сучасних умовах <i>Лекція 1</i> 2 / 0 <i>Самостійна робота</i> 6 / 8	Сформованість уявлень і знань про варіативність підходів до трактування особистості в різних психологічних підходах, теоріях. Уміння визначати та аналізувати предмет, задачі, цілі, зміст, етапи надання психологічної допомоги особистості та групам. Здатність диференціювати підходи до надання психологічної допомоги, визначати ознаки клінічної та неклінічної її моделі. Обізнаність щодо актуальних законодавчих норм, ініціатив щодо надання психологічної	Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати доповідь з презентацією на одну з тем (за вибором здобувача), яка зазначена у завданні №1 в Google Classroom

	<p>допомоги. Орієнтація в типових професійних ситуаціях і запитах, що потребують надання психологічної допомоги в умовах війни в Україні. Засвоєння етичних норм, здатність до вирішення етичних дилем у консультативній практиці. Критичне осмислення положень про психологічну допомогу в етичних кодексах громадських психологічних об'єднань України та зарубіжжя, їх порівняльний аналіз.</p>	
<p>Тема 2. Традиції гуманістичної психології та клієнт-центрованого підходу в наданні психологічної допомоги особистості</p> <p><i>Лекція 2</i> <i>2 / 0</i> <i>Самостійна робота</i> <i>6 / 8</i></p>	<p>Розуміння передумов і витоків гуманістичної психології в загально історичному та науковому контекстах. Здатність схарактеризувати постаті засновників і послідовників гуманістичної психології (А. Маслоу А. Маслоу, К. Роджерс, Р. Мей, В. Франкл, Г. Олпорт, Е. Фром, Дж. Бьюдженталь), критично аналізувати, порівнювати їх ключові ідеї, діалектику уявлень і поглядів на шляху пізнання, оцінювати внесок у теорію та практику психологічної допомоги. Критично аналізувати цілі, задачі, постулати та принципи гуманістичної психології, клієнтцентрованого підходу. Засвоєння базових понять, категорій, здатність розкрити їх зміст: найвищі цінності, самоактуалізація, творчість, свобода, любов, відповідальність, автономія, психічне здоров'я, міжособистісні взаємини, безумовне позитивне прийняття, емпатія, конгруентність, поле досвіду, групи зустрічей, тенденція до самоактуалізації, "Я"-ідеальне/реальне. Оцінка гуманістичної психології та її внеску в розвиток психологічної теорії та практики.</p>	<p>Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати доповідь з презентацією на одну з тем (за вибором здобувача). Вказівки до виконання завдання №2 наведено в Google Classroom</p>
<p>Тема 3. Екопсихологічна фасилітація (екофасилітація) як українська неклінічна модальність психологічної допомоги</p> <p><i>Лекція 3</i> <i>2 / 2</i> <i>Самостійна робота</i></p>	<p>Обізнаність щодо історії становлення та розвитку екофасилітативного підходу. Засвоєння основних ідей та базових положень теорії особистісних змінювань П.В. Лушина, уміння розкрити формально-логічний зміст і загальні тенденції в розвитку поняття «особистісні змінювання». Здатність схарактеризувати екопсихологічну фасилітацію як інноваційний напрям і метод (модальність) допомоги в психології та освіті. Розуміння змісту основних понять екофасилітативного</p>	<p>Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Вказівки до виконання завдання №6</p>

6 / 6	тезаурусу: особистісні змінювання, перехідний період, екологічність, недефіцитарність, соціально-психологічний імунітет, самоорганізація, парадоксальний контроль, посттравматичне зростання та розвиток.	наведено в Google Classroom.
<p>Тема 4. Позитивна психологія як напрям, фокусований на благополуччі (well-being) та можливостях саморозвитку особистості</p> <p><i>Лекція 4</i> 2 / 0 <i>Семинар 1</i> 2 / 0 <i>Самостійна робота</i> 2 / 4</p>	<p>Розуміння історичного контексту виникнення, базових ідей та етапів розвитку позитивної психології (М. Селігман, Е. Дінер, М. Чиксентмихайї). Аналіз ключових напрямів досліджень і понять позитивної психології: позитивні емоції та суб'єктивне відчуття щастя; позитивні риси характеру особистості; соціальні структури, що сприяють щастю та розвитку людей. Характеристика різних «хвиль» позитивної психології, уявлень С. Джозефа про «індустрію посттравматичного стресового розладу (ПТСР)» і ресурсність тяжких спонтанних переживань. Усвідомлення сутності посттравматичного зростання та діалектичного взаємозв'язку між «індустрією посттравматичного стресового розладу та зростання (ПТР)». Характеристика здобутків позитивної психології у 21 столітті. Порівняльний аналіз провідних ідей, принципів і методів гуманістичної психології, клієнт-центрованого підходу, екопсихологічної фасилітації та позитивної психології.</p>	<p>Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Вказівки до виконання завдання №4 наведено в Google Classroom.</p>
<p align="center">Змістовий модуль 2. Ситуації надання психологічної допомоги особистості у перехідний період</p>		
<p>Тема 5. Психологічні та соціальні умови змінювання психіки</p> <p><i>Лекція 5</i> 2 / 0 <i>Самостійна робота</i> 6 / 8</p>	<p>Пояснення моделі розвитку в термінах переходу або прориву К. Вілбера. Сформованість уявлень про життєву подію як перехідну форма у процесі особистісного змінювання. Характеристика особистісного змінювання як базового поняття екофасилітативного підходу, розкриття його діалектичної сутності. Засвоєння основних принципів особистісного змінювання: еквівалентної причинності, цілісності, доповнюваності, екологічності, парадоксальності, Сутність психотерапевтичної форми особистісного змінювання. Історія концептуалізації та психологічний зміст методу ДПДГ (десенсибілізації та пропрацювання травм рухом очей, Ф. Шапіро) як форми психотерапевтичного</p>	<p>Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Див. вказівки до завдання №6 у Google Classroom.</p>

	змінювання та його інтерпретація з позицій концепції особистісної організації часу життя та діяльності Б. Цуканова, теорії особистісних змінювань П.В. Лушина. Уявлення про темпоральну природу особистісних змінювань.	
<p>Тема 6. Екологія перехідних процесів: самоорганізація особистості та соціальних систем</p> <p><i>Лекція 6</i> 2 / 0 <i>Самостійна робота</i> 6 / 8</p>	Розуміння ознак екологічності психологічного впливу. Сформованість уявлень про особистісний контроль, психологічний захист, парадокс толерантності до невизначеності (як спосіб екологічного управління), перехід від критичного до екологічного мислення, невизначеність і типи ставлення до неї, саморегуляцію особистості та їх еволюція в умовах перехідного періоду. Розкриття сутності принципу «не нашкодь» і основних положень кодексу екологічності; сутності «парадоксу еквівалентності» та самоорганізації простору психологічної допомоги.	Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Див. вказівки до завдання №6 у Google Classroom.
<p>Тема 7. Екопсихоімунологія як інноваційна науково-практична галузь на засадах екофасилітативного підходу</p> <p><i>Лекція 7</i> 2 / 2 <i>Самостійна робота</i> 6 / 6</p>	Сформованість уявлень про екопсихоімунологію як науково-практичну галузь. Імунологічна модель особистісного змінювання. Конструювання кореневої імунологічної метафори «особистісні змінювання як виживання». Розуміння особливостей та механізмів збереження екосистеми особистості в динамічному середовищі. Розкриття смислу діалектичної метафори психологічної допомоги та особистісного розвитку «соціально-психологічний імунітет». Розуміння принципів виживання в умовах системної кризи. Інтерпретація зміцнення соціально психологічного психоімунітету особистості як механізм саморозвитку. Формування профіцитарного мислення як підтримання ритму розвитку особистості та спільноти. Застосування засобів педагогіки та психоедукації у формуванні профіцитарного мислення.	Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Див. вказівки до завдання №6 у Google Classroom.
<p>Тема 8. Екофасилітативна психологічна допомога в умовах посттравматичного розвитку: діалектична перспектива</p>	Характеристика основних ознак та критичний аналіз уявлень про образ світу: SPOD-світ, VUCA-світ, BANI-світ, RENI-світ. Розуміння сутності та змісту психологічної «гібридної» допомоги в умовах гібридного світу, визначення місця, ролі, задач та функцій психолога.	Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний

<p><i>Лекція 8</i> 2 / 0 <i>Семінар 2</i> 2 / 0 <i>Самостійна робота</i> 2 / 4</p>	<p>Сформованість уявлень про здоров'я, посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), посттравматичне зростання та розвиток особистості в діалектичній перспективі. Аналіз умов та принципів екологічного недефіцитарного супроводу травматичних переживань особистості при переході до нової ідентичності. Оцінка типів ставлення до невизначеності в ситуації психологічної допомоги: активне, пасивне, утилітарне, недефіцитарне. Опанування психотехнічних прийомів у роботі з проблематикою посттравматичного розвитку. Аналіз і оцінка сучасних умов розвитку та резильєнтності особистості, екосистеми (на прикладі ситуацій війни в Україні).</p>	<p>дайджест з теми. Вказівки до семінару 2 наведено у завданні №7 в Google Classroom.</p>
<p align="center">Змістовий модуль 3. Екопсихологічна фасилітація в освіті</p>		
<p>Тема 9. Педагогічна форма особистісного змінювання</p> <p><i>Лекція 9</i> 2 / 0 <i>Самостійна робота</i> 6 / 8</p>	<p>Аналіз особливостей педагогічного змінювання (на прикладі концепції розвитку критичного мислення М. Ліпмана). Розуміння критеріальних ознак та етапів розвитку навчальної групи як колективного суб'єкта. Сформованість уявлень про екофасилітацію як недирективну форму управління психодинамікою навчальної групи (на прикладі «Спільноти дослідників» (Р4С) та «Психології для дорослих» (Р4А). Розуміння змісту понять «критичне мислення», «парадоксальний контроль».</p>	<p>Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Див. вказівки до завдання №6 у Google Classroom.</p>
<p>Тема 10. Проектування особистісного змінювання в освіті: сутність, принципи, психологічні механізми та закономірності</p> <p><i>Лекція 10</i> 2 / 2 <i>Самостійна робота</i> 6 / 6</p>	<p>Розуміння парадоксу еквівалентності педагогічної та психотерапевтичної форми особистісного змінювання. Психолого-педагогічний зміст екопсихологічної фасилітації. Розкриття змісту «буферного» психолого-педагогічного простору. Застосування принципів особистісного змінювання в освітньому просторі та педагогічній практиці. Формування екопсихологічного ставлення до дійсності. Аналіз та порівняння екофасилітації як форми недирективного управління в психотерапевтичному та освітньому контекстах.</p>	<p>Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Див. вказівки до завдання №6 у Google Classroom.</p>
<p>Тема 11. Екологічність трансформацій в освіті</p>	<p>Сформованість уявлень про екологію освітнього простору в логіці профіцитарного підходу; про гуманістичну, авторитарну, екопсихологічну перспективи</p>	<p>Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати</p>

<p><i>Лекція 11</i> 2 / 0 <i>Практичне заняття 1</i> 2 / 0 <i>Самостійна робота</i> 4 / 8</p>	<p>освіти в умовах глобалізації. Уявлення про обдарованість як властивість «обдарованих» освітніх систем. Розуміння процесів деформалізації простору підготовки та підвищення кваліфікації психологів. Аналіз ключових принципів і прийомів екофасилітативного підходу у підготовці психологів. Порівняльний аналіз моделей психологічної служби в сучасних умовах; моделювання здатної до самоорганізації психологічної служби в умовах кризових, перехідних процесів (на прикладі війни в Україні). Аналіз екофасилітативної сесії. Опрацювання ключових понять екофасилітативного тезаурусу. Робота з екопсихологічними голограмами.</p>	<p>презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Див. вказівки до завдання №5 у Google Classroom.</p>
<p>Тема 12. Екофасилітативний супровід в освіті дорослих</p> <p><i>Лекція 12</i> 2 / 0 <i>Самостійна робота</i> 6 / 6</p>	<p>Характеристика освіти упродовж життя та освіти дорослих у сучасному світі. Порівняльний аналіз диференційних тенденцій в освіті дорослих, у т.ч. гуманістичної, авторитарної та екопсихологічної перспективи в підготовці психологів. Сформованість уявлень про професійну допомогу та самопомогу у підготовці, професійній діяльності та підвищенні кваліфікації психолога-екофасилітатора. Сформованість уявлень про екофасилітативну тенденцію в самоорганізації освітнього простору дорослих. Сутність деформалізації освітнього простору та визначення змісту навчально-педагогічної дисципліни буферного або перехідного типу.</p>	<p>Опрацювати рекомендовані джерела, підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Див. вказівки до завдання №6 у Google Classroom.</p>
<p><i>Змістовий модуль 4. Підготовка та підвищення кваліфікації психолога до надання психологічної допомоги в екофасилітативній модальності</i></p>		
<p>Тема 13. Особливості та принципи навчання психологів-екофасилітаторів</p> <p><i>Лекція 13</i> 2 / 0 <i>Практичне заняття 2</i> 2 / 2 <i>Самостійна робота</i> 4 / 8</p>	<p>Розуміння специфіки підготовки психолога до надання психологічної допомоги у форматі «спільноти дослідників» (Р4А) і екофасилітації. Уявлення про загальні закономірності розвитку особистості як «м'які» орієнтири в ситуаціях невизначеності. Метафорування розвитку особистісного та професійного потенціалу психолога. Аналіз освітніх траєкторій у координатах досвіду, ставлення та самооцінки. Уявлення про типове (типологічний особистісно-освітній простір) як стимул внутрішнього пошуку</p>	<p>Підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Укладання протоколу проведеної під час практичного заняття групової екофасилітативної сесії згідно з методичними</p>

	здобувача освіти. Засвоєння закономірностей та принципів дизайну індивідуальної освітньо-професійної траєкторії. Розроблення проєкту власної освітньої траєкторії. Демонстраційна екофасилітативна сесія, її аналіз. Робота з голографічними текстами.	рекомендаціями [14].
<p>Тема 14. Проектування образу психолога-екофасилітатора як суб'єкта психологічної допомоги та його індивідуальної освітньо-професійної траєкторії</p> <p><i>Лекція 14</i> 2 / 0 <i>Практичне заняття 3</i> 2 / 0 <i>Самостійна робота</i> 4 / 8</p>	<p>Уявлення про базові компетенції психолога та їх розвиток: регуляторний потенціал емпатії (форми співчуття та співпереживання); конгруентність в роботі з клієнтом; здатність до повного позитивного прийняття іншого. Формування навичок встановлення рапорту, емпатійного слухання, відображення, метафорування, перебування в буферній зоні розвитку з клієнтом (фіксація, толерування, вихід з тупиків). Розвиток навичок самодіагностики професійних компетенцій. Аналіз маркерів професійності та зон розвитку психолога-екофасилітатора. Оцінка індивідуальних освітньо-професійних траєкторій психологом-консультантом (власних і клієнта). Демонстраційна екофасилітативна сесія, її аналіз. Робота з екопсихологічними картками та з опублікованими протоколами (стенограмами) екофасилітативних сесій.</p>	<p>Підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Див. вказівки до виконання завдання №3 у Google Classroom</p>
<p>Тема 15. Практикування екофасилітації: консультування, інтервізія, супервізія, індивідуалізована психологічна допомога (індивідуальна, групова)</p> <p><i>Лекція 15</i> 2 / 2 <i>Практичне заняття 4</i> 4 / 2 <i>Самостійна робота</i> 2 / 6</p>	<p>Розуміння специфіки індивідуальних і групових форматів навчання та підвищення кваліфікації психологів-консультантів. Визначення типів і формату консультативних сесій. Засвоєння правил та дотримання умов надання психологічної допомоги: конфіденційність, анонімність, екологічне спілкування, емпатійне ставлення, повне позитивне прийняття, конгруентність, ефективна взаємодія. Розуміння особливостей консультування клієнта в умовах супервізійного супроводу. Усвідомлення потреби консультантом у власній супервізії. Специфіка групової супервізійної сесії (на прикладі проєкту ESPG). Аналіз змісту та етапів групової динаміки відкритої професійної групи супервізійного типу.</p>	<p>Підготувати презентацію, або наукове есе, або тематичний дайджест з теми. Укладання протоколу проведеної під час практичних занять групової екофасилітативної сесії згідно з методичними рекомендаціями [14]. Див. вказівки до виконання завдання №5 у Google Classroom</p>
Тема 16. Деліберативне	Сформованість уявлень про деліберативну практику ("deliberate practice") та її	Укладання протоколу

<p>практикування як інструмент професійного розвитку екофасилітатора</p> <p><i>Лекція 16</i> 2 / 0</p> <p><i>Практичне заняття 5</i> 2 / 0</p> <p><i>Самостійна робота</i> 2 / 6</p>	<p>результативність. Розвиток навичок протоколювання. Розуміння етичного та організаційно-методичного аспектів протоколювання. Здатність визначати типи протоколів, обирати з-поміж них відповідно до цілей практикування. Варіативність протоколу. Специфіка онлайн-екофасилітації як вид протоколювання. Демонстраційна екофасилітативна сесія, її аналіз. Відпрацювання різних стратегій роботи над протоколом.</p>	<p>проведеної під час практичних занять індивідуальної екофасилітативної сесії згідно з методичними рекомендаціями [14]. Див. вказівки до виконання завдання №5 у Google Classroom</p>
--	--	--

Інформаційні ресурси

Основна

1. Б'юдженал, Дж. (2001). Третя сила у психології. *Гуманістична психологія: Антологія в 3 т.* / За ред. Р. Трача, Г. Балла. Т. 1. Гуманістичні підходи в західній психології ХХ ст. К.: Пульсари. С. 80–90.
2. Етичний кодекс психолога Національної психологічної асоціації. НПА. https://www.npa-ua.org/files/ugd/86d9b8_91576161f5464bc2a8b1fa49dc327fd4.pdf
3. Етичний кодекс психолога. Всеосвіта. <https://vseosvita.ua/library/eticnij-kodeks-prakticnogo-psihologa-22568.html>
4. Лушин, П. (2003). Психология личностного изменения [Дис. д-ра психол. наук, 19.00.01 – общая психология]. Ин-т психологии им. Г. С. Костюка АПН Украины, Киев. 431 с. <https://bit.ly/3LB75Vm>
5. Лушин, П. (2016). Неопределенность и типы отношения к ней: ситуация психологической помощи. *Психологічне консультування і психотерапія*, 5(1), 33-40. http://nbuv.gov.ua/UJRN/pscp_2016_1_5_5
6. Лушин, П. (2016). *Экопсихологические голограммы и «лушинизмы»*. (2-е изд., дораб. и дополн). Киев: Мелосвіт. 56 с.
7. Лушин, П. (2017). *Хаос и неопределенность: от страдания – к росту и развитию*. Киев. 144 с. (Серия «Живая книга» ; Т. 4)
8. Лушин, П. (2018). *Введение в ЭкоПсихоИммунологию*. Киев: Мирон І. А. 96 с. (Серия «Живая книга»; Т. 5).
9. Лушин, П. (2018). Принцип «не зашкодь» в психологічній допомозі й кодекс екологічності. В Швалб Ю. (Ред.). *Екологічна психологія*. (167-173). Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. <https://bit.ly/3sWQhSg>
10. Лушин, П. (2013). *Экологичная помощь личности в переходный период: экофасилитация*. Киев: «Оріяна». 296 с. (Серия «Живая книга»; Т. 2).
11. Лушин, П., Сухенко, Я. (2014). Екофасилітативні картки: «мануал» до супроводу індивідуальних освітніх траєкторій психолога-консультанта. *Проблеми сучасної психології*, 1, 84-90. <http://nbuv.gov.ua/UJRN/pspz>
12. Лушин, П., Сухенко, Я. (2017). 100 запитань для оцінювання та проектування індивідуальних траєкторій психолога-консультанта в його навчальній та професійній діяльності: екофасилітативні картки. Київ: Оріяна. <https://bit.ly/3LA1zCf>
13. Лушин, П., Сухенко, Я. (2022). Підготовка майбутніх психологів на початку війни в Україні: формат «живої психологічної лабораторії». *Мат. XI Міжн. наук.-практ.конф. «Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки та підвищення*

кваліфікації фахівців в умовах воєнного стану» (с. 14-18). Київ: ДЗВО «УМО». <https://bit.ly/3rkqewd>

14. Лушин, П., Сухенко, Я. (2022). *Протокол екофасилітативної сесії як інструмент індивідуального професійного розвитку суб'єкта психологічної допомоги : методичні рекомендації до курсу «Психологічна допомога особистості: екофасилітативний підхід»*. Київ : ДЗВО «УМО». <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733047>

15. Лушин, П., Сухенко, Я. (Ред.). (2021). *РЕНІ-світ: особистісно-професійний розвиток і психологічна допомога майбутніх психологів*. Полтава: Мирон І. (Серія «Жива книга»; Т.6).

16. Лушин, П. (2021). Екофасилітація як інноваційна модальність психологічної допомоги. *Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції «Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах трансформації освіти»* (с. 187-195). Київ: ДЗВО «УМО». <https://cutt.ly/IYeaNtO>

17. Панок, В., Зварич, І. (Ред.). (2019). *Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування*. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича. <https://bit.ly/3ZCiPwO>

18. Панок, В., Титаренко, Т., Чепелева, Н. (2001). *Основи практичної психології*. К.: Либідь.

19. Роджерс, К. (1999). *Консультирование и психотерапия*. М. : ЭКСМО-Пресс.

20. Селигман, М. (2006). *Новая позитивная психология: Научный взгляд на счастье и смысл жизни*. Пер. с англ. М. : Издательство «София».

21. Сухенко, Я. (2011). Тренінг емпатії як спосіб саморегуляції практичного психолога. *Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія: Психологія*, 48(985), 155-158. http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPC_2011_985_48_40

22. Сухенко, Я. (2019). Структурно-динамічні особливості особистісного потенціалу педагогічних працівників. *Психологічний часопис*, 5(9), 157–171. <https://doi.org/10.31108/1.2019.5.9.11>

23. Сухенко, Я. (2020). Дизайн-проектування індивідуальної освітньої траєкторії: психологічні акцентації. *Габітус*, 13(2), 153–157. <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2020.13-2.25>

24. Сухенко, Я. (Ред.). (2022). Лушин Павло Володимирович: біобібліографічний покажчик. Київ: ДЗВО «УМО».

25. Титаренко, Т. (Ред.). (2015). *Психологічна допомога особистості, що переживає наслідки травматичних подій*. Київ: Інститут соціальної та політичної психології НАПН України.

26. Трач, Р., Балл, Г. (Ред.). (2005). *Гуманістична психологія: Антологія в 3 т. Т. 2. Психологія і духовність*. К.: Пульсари.

27. Цуканов, Б. (2000). *Время в психике человека*. Одесса : Астропринт.

28. Bugental, J. (1964). The Third Force in Psychology. *Journal of Humanistic Psychology*, 4(1), 19–26. <https://doi.org/10.1177/002216786400400102>

29. DeRobertis, E. (2021). The Humanistic Revolution in Psychology: Its Inaugural Vision. *Journal of Humanistic Psychology*, 61(1), 8–32. <https://doi.org/10.1177/0022167820956785>

30. DeRobertis, E., & Bland, A. (2021). Humanistic and Positive Psychologies: The Continuing Narrative After Two Decades. *Journal of Humanistic Psychology*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00221678211008353>

31. EMDR Therapy Beginnings: Francine Shapiro. EMDRIA. <https://www.emdria.org/blog/emdr-therapy-beginnings-francine-shapiro/>

32. Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct American Psychological Association. APA. <https://www.apa.org/ethics/code>

33. Joseph, S. (2021). How Humanistic Is Positive Psychology? Lessons in Positive

Psychology From Carl Rogers' Person-Centered Approach —It's the Social Environment That Must Change. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.709789>

34. Kamens, S. (2021). Toward a Humanistic Future: Sixty Years of the Journal of Humanistic Psychology. *Journal of Humanistic Psychology*, 61(1), 3-7. <https://doi.org/10.1177/0022167820977321>

35. Kamens, S. (2023). The Time for Humanistic Psychology Is Now. *Journal of Humanistic Psychology*, 63(1), 3–5. <https://doi.org/10.1177/00221678221132895>

36. Kirschenbaum, H., & Jourdan, A. (2005). The current status of Carl Rogers and the person-centered approach. *Psychotherapy: Theory, research, practice, training*, 42(1), 37. <https://bit.ly/46eAoPe>

37. Lushyn, P., & Sukhenko, Y. (2021). Post-Traumatic Stress Disorder and Post-Traumatic Growth in Dialectical Perspective: Implications for Practice. *East European Journal of Psycholinguistics*, 8(1), 57-69. <https://doi.org/10.29038/eejpl.2021.8.1.lus>

38. Maslow, A. (1970). *Motivation and Personality*. 2nd ed. New York: Harper & Row.

39. Maslow, A. (1971). *The Farther Reaches of Human Nature*. Harmondsworth: Penguin.

40. Meta-Code of Ethics. EFPA: <https://www.efpa.eu/sites/default/files/2023-04/meta-code-of-ethics.pdf>

41. Rich, G. (2018). Positive Psychology and Humanistic Psychology: Evil Twins, Sibling Rivals, Distant Cousins, or Something Else? *Journal of Humanistic Psychology*, 58(3), 262–283. <https://doi.org/10.1177/0022167817698820>

42. Rogers, C. (1961). *On becoming a person: A therapist view of psychotherapy*. Boston: Houghton Mifflin Company.

43. Rogers, C. (1983). *Freedom to Learn for the 80s*. Columbus, OH: Charles E. Merrill Publishing Company.

44. Seligman, M. (2019). Positive Psychology: A Personal History. *Annual Review of Clinical Psychology*, 15(1), 1-23. <https://www.annualreviews.org/doi/10.1146/annurev-clinpsy-050718-095653>

45. Seligman, M., Tayyab, R., & Parks, A. (2006). Positive Psychotherapy. *The American Psychologist*, 61, 772-788. <https://www.researchgate.net/publication/288930054>

46. Shapiro, F., & Solomon, R. (2010). Eye Movement Desensitization and Reprocessing. *Encyclopedia of Psychotherapy*, 1. <https://bit.ly/46jwuLg>

47. The Humanistic Revolution (1971). YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=fZqAkH1yQvc&ab_channel=Biophily2

48. VEN EMDR. (2014, July 25). *EMDR interview Francine Shapiro* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=8GUd5hhnkVE>

49. Waterman, A. S. (2013). The humanistic psychology–positive psychology divide: Contrasts in philosophical foundations. *American Psychologist*, 68(3), 124–133. <https://bit.ly/465pj9V>

50. Wong, P. T. P. (2019). Second wave positive psychology's (PP2.0) contribution to counselling psychology. *Counselling Psychology Quarterly*, 32(3–4), 275–284. <https://doi.org/10.1080/09515070.2019.1671320>

Додаткова

51. Айві, А. (1998). *Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта*. Київ: Сфера.

52. Бондаренко, О. (2007). *Психологічна допомога: теорія і практика*. Київ: Освіта України.

53. Васьківська, С. (2004). *Основи психологічного консультування. Навчальний посібник*. Київ: Четверта хвиля.

54. Горностай, П., Титаренко, Т. (Ред.) (2001). Психология личности: Словарь справочник. Киев: Рута. 320 с.
55. Католик, Г., Калька, Н. (2022). Психологія особистості (в схемах, презентаціях і таблицях): навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС.
56. Климчук, В. (2020). Психологія посттравматичного зростання: монографія. Кропивницький : Імекс-ЛТД.
57. Кочюнас, Р. (2005). Психологическое консультирование и групповая психотерапия. 5-е изд. М.: Академический Проект: Гаудеамус. (Серия «Gaudeamus»).
58. Лушин, П., Сухенко, Я. (Ред.). (2013). *Экофасилитация: самоучитель для взрослых*. Киев: Мирон І. (Серия «Живая книга»; Т. 3).
59. Лушин, П. (2005). *Личностные изменения как процесс: теория и практика*. Одесса: Аспект.
60. Лушин, П. (2008). Гуманистическая, авторитарная и экопсихологическая перспектива в образовании или переосмысление «философии для детей» в условиях глобализации. *Childhood & Philosophy*, 4(7), 173-192. <https://www.redalyc.org/pdf/5120/512051708010.pdf>
61. Лушин, П. (2009). Парадоксальная природа управления (экофасилитации) самостоятельной учебно-профессиональной деятельностью слушателей в системе последипломного педагогического образования. *Вісник післядипломної освіти*, 11(2), 192-197. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vpo_2009_11%282%29_26
62. Лушин, П. (2011). Педагогічна фасилітація. Лук'янчук Н. (Ред.). *Психолого-педагогічний супровід розвитку комунікативно обдарованих стиаршокласників*. (с. 58-69). Киев: ТОВ «Інформаційні системи».
63. Лушин, П. (2015). Социальный психоиммунитет, самоорганизация, психическое здоровье и содержание VUCA-помощи в «гибридной жизни». *Теория и практика психотерапии*, 2(12), 2–17.
64. Лушин, П. (2016). Когда хаос и неопределенность внутри: VUCA-люди. *Теория и практика психотерапии*, 3(11), 2-4. <https://bit.ly/3Th7JZ5>
65. Лушин, П. (2016). Неопределенность, которую не толерируют. *Теория и практика психотерапии*, 3(5), 2-6. https://www.academia.edu/30613984/Uncertainty_Which_Is_Not_Tolerated_pdf
66. Лушин, П. (2016). Посттравматический рост и условия экологичного сопровождения травматических переживаний. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 12: Психологічні науки*, 4(49), 11-24. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_012_2016_4_4
67. Лушин, П. (2016). Экология травмы и условия ее недефицитного сопровождения. *Теория и практика психотерапии*, 3(4), 2–10.
68. Лушин, П. (2016). Экофасилитация в психотерапевтическом и образовательном контекстах: «Буферная зона развития», коллективно генерируемый инсайд и неопределенность. *Теория и практика психотерапии*, 3(12), 28–33.
69. Лушин, П. (2018). Деформація і деформалізація освітнього простору в умовах відкритої післядипломної освіти: екофасилітативний підхід. М. Кириченко, Л. Сергєєва (Ред.), *Відкрита освіта: інноваційні технології та менеджмент* (с. 192-197). Київ: Інтерсервіс. <https://lib.iitta.gov.ua/713424/>
70. Лушин, П. (2021). «Інноватика збереження»: приховані ресурси традиційної освітньої системи при підготовці психолога. *Вісник післядипломної освіти*, 15(44), 96-107. <https://lib.iitta.gov.ua/724260/>
71. Лушин, П. (2022). Подальше визначення принципу екологічності: зміст психологічної допомоги під час доленосних подій в Україні у 2022 році. *Мат. XI Міжн. наук.-практ. конф. «Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах воєнного стану»* (с. 9-13). Київ: ДЗВО «УМО». <https://bit.ly/3rkqcwd>

72. Лушин, П. (2012). Психологічний компонент євроінтеграції: з досвіду змін у системі післядипломної педагогічної освіти. Л. Пуховська (Ред.), *Післядипломна освіта в умовах євроінтеграції: сутність, зміст, технології, готовність до змін*. (с. 95-111). Київ: Педагогічна думка. <https://lib.iitta.gov.ua/7003/>
73. Лушин, П., Волянчук, Н., Брюховецька, О., Гусев, А., Катюк, Я., Карамушка, В., Інжієвська, Л. (2014). *Особистісно-орієнтована підготовка майбутніх психологів у системі післядипломної педагогічної освіти*. Київ: Ун-т менедж. Освіти. <http://lib.iitta.gov.ua/8318/>
74. Лушин, П. (Ред.). (2014). *Навчально-методичне забезпечення особистісно орієнтованої підготовки майбутніх психологів у системі післядипломної педагогічної освіти*. Київ: УМО. <http://lib.iitta.gov.ua/8360/>
75. Максименко, С. (2006). *Генеза здійснення особистості*. К.: Вид-во «КММ».
76. Мэй, Р. (1994). *Искусство психологического консультирования*. Пер. с англ. Т. К. Кругловой. М.: Класс.
77. Панок, В. (Ред.). (2010). *Психоконсультативні стратегії діяльності практичного психолога системи освіти: навч.-метод. посібник*. Чернівці: ЧНУ.
78. Роменець, В., Маноха, І. (1998). *Історія психології ХХ століття*. Київ: Либідь. <https://bit.ly/3sQebi6>
79. Рыбалка, В. (2015). *Теории личности в отечественной философии, психологии и педагогике*. Житомир : Изд-во ЖГУ им. И. Франко.
80. Сухенко, Я. (2011). Інтерсуб'єктна тенденція у розвитку уявлень про саморегуляцію особистості. *Вісник післядипломної освіти*, 2(15), 241-248. <https://bit.ly/48vYKw0>
81. Сухенко, Я. (2013). Типологія індивідуальних освітніх траєкторій педагогічних працівників. *Психологія і особистість*, 2(16), 132–147. <https://doi.org/10.33989/2226-4078.2019.2.177353>
82. Сухенко, Я. (2020). Проблематика проектування: психолого-педагогічний дискурс. *Психологічний часопис*, 6(5), 203–216. <https://doi.org/10.31108/1.2020.6.5.19>
83. Bertalanffy, L. (1972). The History and Status of General Systems Theory. *The Academy of Management Journal*, 15(4), 407–426. <http://www.jstor.org/stable/255139>
84. Calhoun, L., & Tedeschi, R. (2009). The foundation of posttraumatic growth: An expanded framework. In: Calhoun, L. G., Tedeschi, R. G. (Eds.), *Handbook of posttraumatic growth: Research and practice* (p. 3–23). New York, NY: Psychology Press.
85. Cohena, A., & Baib, H. (2019). Eastern wisdom, inner work, and aging: a contribution in second wave positive psychology. *Counselling psychology quarterly*, 32(3–4), 472–487. <https://doi.org/10.1080/09515070.2019.1624253>
86. Cousins, N. (1983). *The Healing Heart: Antidotes to Panic and Helplessness*. New York: Norton.
87. Csikszentmihalyi, M. (2012). *FLOW: The Psychology of Optimal Experience*. Harper & Row.
88. Davis, R., & Millon, T. (1994). Personality change: Metatheories and alternatives. In: T. Heatherton & J. L. Weinberger (Eds.), *Can personality change?* (p. 85–119). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10143-005>
89. Ericsson, K. A., Krampe, R. T., & Tesch-Römer, C. (1993). The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. *Psychological Review*, 100(3), 363–406. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.100.3.363>
90. Goldberg, S. B., Rousmaniere, T., Miller, S. D., Whipple, J., Nielsen, S. L., Hoyt, W. T., & Wampold, B. E. (2016). Do psychotherapists improve with time and experience? A longitudinal analysis of outcomes in a clinical setting. *Journal of Counseling Psychology*, 63(1), 1–11. <https://doi.org/10.1037/cou0000131>
91. Helfrich, H. (2008). Ken Wilber's Aqal Metatheory An Overview. Retrieved from: <http://www.integralworld.net/helfrich.html#REF>

92. Janoff-Bulman, R. (2004) Posttraumatic Growth: Three Explanatory Models. *Psychological Inquiry*, 15(1), 30–34. <https://www.jstor.org/stable/20447198>
93. Joseph, S. (2012). What doesn't kill us: The new psychology of posttraumatic growth. London: Piatkus Little Brown <https://bit.ly/48uwVnO>
94. Linley, P., & Joseph, S. (2007). Therapy work and therapists' positive and negative well-being. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 26(3), 385–403. <https://doi.org/10.1521/jscp.2007.26.3.385>
95. Lomas, T., & Ivztan, I. (2016). Second Wave Positive Psychology: Exploring the Positive–Negative Dialectics of Wellbeing. *Journal of Happiness Studies*, 17, 1753–1768. <https://doi.org/10.1007/s10902-015-9668-y>
96. Lushyn, P. (2018). Ecology of Pedagogical Space in the Framework of Educational. *Післядипломна освіта в Україні*, 1, 15–20. <https://lib.iitta.gov.ua/713426/>
97. Lushyn, P., & Kennedy, D. (2012). Manipulation and Control in a Community of Inquiry. *Analytic Teaching*, 23(2), 103–110. <https://bit.ly/3EUeACZ>
98. Lushyn, P., & Borrelli, S. (2003). Rediscovery of EMDR: In search of a rationale. *The EMDR Practitioner*. <https://francineshapirolibrary.omeka.net/items/show/16777>
99. Lushyn, P., & Sukhenko, Y. (2022). Reconsidering the Concept of Sustainability: Personal Adaptability Dynamics as Predictor of Positive Change. In: *3rd International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF)*. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1049/1/012080>
100. Mack, O., Khare, A., Kramer, A., Burgartz, T. (Eds.). *Managing in a VUCA World*. Springer, 2015. <https://www.springerprofessional.de/managing-in-a-vuca-world/2406898>
101. Martyn Seligman. The Trustees of the University of Pennsylvania. <https://psychology.sas.upenn.edu/people/martin-seligman>
102. Nockross, J. (1986). Eclectic Psychotherapy: An introduction and overview. In *Handbook of eclectic Psychotherapy*.
103. Overton, W. (1994). The Arrow of Time and the Cycle of Time: Concepts of Change, Cognition, and Embodiment. *Psychological Inquiry*, 5(3), 215–237, https://doi.org/10.1207/s15327965pli0503_9.
104. Prigogine, I., & Stengers, I. (1984). *Order out of chaos*. New York: Bantam.
105. Rousmaniere, T., Goodyear, R. K., Miller, S. D., & Wampold, B. E. (Eds.). (2017). *The cycle of excellence: Using deliberate practice to improve supervision and training*. John Wiley & Sons. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/book/10.1002/9781119165590>
106. Schneider, K. J., Pierson, J. F., & Bugental, J. F. (Eds.). (2014). *The handbook of humanistic psychology: Theory, research, and practice*. Sage Publications. <https://sk.sagepub.com/reference/the-handbook-of-humanistic-psychology-2e>
107. Seligman, M. (1990). *Learned Optimism*. New York, N.Y. : Pocket Books.
108. Seligman, M. (2002). *Authentic happiness*. N.Y. : Free Press.
109. Tedeschi, R., & Moore, B. (2020). Posttraumatic Growth as an Integrative Therapeutic Philosophy. *Journal of Psychotherapy Integration*. Advance online publication. <http://dx.doi.org/10.1037/int0000250>
110. Tedeschi, R., & Calhoun, L. (2016). *Posttraumatic Growth*. Editor(s): Howard S. Friedman, *Encyclopedia of Mental Health* (Second Edition), Academic Press. 305–307. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-397045-9.00246-9>
111. Wieland-Burston, J. (2015) *Chaos and Order in the World of the Psyche*. London: Routledge.
112. Wilber, K. (2007). *The integral vision: A very short introduction to the revolutionary integral approach to life, god, the universe and everything*. Boston, MA: Shambhala.

Електронні інформаційні ресурси

Сайти державних установ, бібліотек, освітні портали, ресурсні центри

113. Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua>
114. Міністерство освіти і науки України <http://mon.gov.ua/>
115. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського <http://naps.gov.ua/ua/structure/institutions/dnpb/>
116. Державна науково-технічна бібліотека України <http://www.gntb.gov.ua/ua/>
117. Електронна бібліотека Національної академії педагогічних наук України <http://lib.iitta.gov.ua/>
118. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: <http://nbuv.gov.ua/e-resources/>
119. Національна парламентська бібліотека України <http://www.nplu.org/>
120. Освіта – Британська Рада <http://www.britishcouncil.org/uk/ukraine-education.htm>
121. Європейський освітній портал <http://www.eu-edu.org/euedu68>
122. Освітній портал МВС України <http://www.naiu.kiev.ua/osvitamvs/>

Сайти психологічних наукових установ, університетів:

123. University of Oxford. Medical Sciences Division. Research: <https://www.psy.ox.ac.uk/research>
124. ДЗВО «Університет менеджменту освіти»: <http://umo.edu.ua/> , кафедра психології та особистісного розвитку <http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kafedra-zpp/o-kafedri>
125. Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної Академії педагогічних наук України: <http://inpsy.naps.gov.ua/>
126. Інститут соціальної та політичної психології НАПН України: <https://ispp.org.ua/> , наукові видання доступні для завантаження: <http://psychology-naes-ua.institute/info/273/>
127. Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи: https://naps.gov.ua/ua/structure/institutions/social_work/

Сайти громадських професійних об'єднань психологів

128. American Psychological Association (APA) <https://www.apa.org/>
129. The Association for Humanistic Psychology (AHP) <https://ahpweb.org/>
130. European Federation of Psychologists' Associations (EFPA) <https://www.efpa.eu/>
131. International Association of Positive Psychology (IPPA) <https://ippanetwork.org/>
132. Національна психологічна асоціація (НПА) <https://www.npa-ua.org/ethics>
133. Українська асоціація арт-терапевтів (УААТ) <https://uaat.org.ua/>
134. Українська асоціація екологічної психологічної допомоги (УАЕПД) <https://epf.com.ua/>
135. Українська асоціація когнітивно-поведінкової терапії (УАКПТ) <http://uacbt.org.ua/>
136. Українська психологічна асоціація (УПА) <https://www.upa.guru/>
137. Українська спілка психотерапевтів (УСП) <https://usp.community/>

Сайти психологічних фахових періодичних видань:

138. Актуальні проблеми психології <http://appspsychology.org.ua/>
139. Вісник післядипломної освіти серія «Соціальні та поведінкові науки» <http://umo.edu.ua/serija-socialjni-ta-povedinkovi-nauki>
140. Психологічний часопис <http://www.apsijournal.com/>
141. Психологія і особистість <http://psychpersonality.pnpu.edu.ua>
142. Journal of Humanistic Psychology <https://ahpweb.org/journal-of-humanistic-psychology-abstracts/>

143. European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences
<http://archives.esf.org/home.html>
144. Google Scholar <https://scholar.google.com/>
145. Index Copernicus International <https://indexcopernicus.com/index.php/en/>
146. Scopus <https://www.elsevier.com/>
147. Web of Science <https://clarivate.com/webofsciencegroup/>

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ

Контроль і оцінювання досягнень здобувача вищої освіти

Результати поточного та підсумкового контролю вивчення дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою у співвідношенні 60/40 балів, де 60 – сума балів, набраних здобувачем вищої освіти у процесі вивчення дисципліни, 40 – максимальна сума балів, отриманих під час складання екзамену.

Екзамен проводиться в усній формі та передбачає 2 теоретичних питання та розв'язання одного практичного завдання. При цьому з метою надання можливості здобувачам проєктувати та реалізовувати індивідуальні освітні траєкторії в опануванні дисципліни, надається можливість визначати власні пріоритети та кількість виконаних завдань того чи іншого типу з переліку запропонованих в рамках курсу (з умовою набору визначеної загальної кількості балів).

Система нарахування балів за видами робіт під час вивчення дисципліни

Вид роботи	Бали
Підготовка презентацій / відгуку або рецензії на тематичні наукові публікації	5 / 10
Написання вільного / наукового есе	5 / 15
Підготовка тематичного дайджесту на статті зарубіжних і українських дослідників)	15
Укладання протоколу екофасилітативної сесії	20
Участь у тестуванні (за психодіагностичним блоком, добровільно) у розрізі виконання НДР кафедри	10

Система нарахування балів під час проведення підсумкового контролю знань (екзамену)

Складові екзаменаційного білету	Бали
Теоретичне питання 1	10
Теоретичне питання 2	10
Практичне завдання (задача)	20
Разом	40

Оцінювання результатів поточної роботи здобувачів вищої освіти (завдань, що виконуються на семінарських, практичних заняттях, результати самостійної роботи) і підсумкового контролю знань проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання,

із заокругленням до цілого числа за критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно і без зауважень

Політика дисципліни

Вимоги до відвідування	<p>Усі здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні, семінарські та практичні заняття (крім тих, яким офіційно складений індивідуальний навчальний план).</p> <p>Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ДЗВО «Університет менеджменту освіти» індивідуальні завдання видаються здобувачеві вищої освіти протягом навчального семестру відповідно до індивідуального навчального плану».</p> <p>Здобувачі вищої освіти можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки на заняттях для відвідування занять і у навчальних цілях (тестування, виконання практичних завдань, написання конспекту лекцій тощо).</p>
Дедлайни та перескладання	<p>Здобувачі вищої освіти, які пропустили заняття, готуються за матеріалами лекцій і рекомендованою літературою, виконують завдання і здають їх на наступному занятті або консультації (за відповідним графіком консультацій викладача).</p> <p>Дедлайн для відпрацювання пропущених занять – за два тижні до початку екзаменаційної сесії.</p> <p>Правила повторного складання здобувачем вищої освіти екзаменів з дисципліни, вивчення та атестації з дисципліни містяться у Положенні про організацію освітнього процесу у ДЗВО «Університет менеджменту освіти».</p>
Правила академічної доброчесності	<div data-bbox="550 1579 678 1704"> </div> <p>Положення про академічну доброчесність у ДЗВО «Університет менеджменту освіти»</p> <div data-bbox="550 1765 678 1890"> </div> <p>Матеріали Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти</p>